

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Пащенко Т.М.

Інститут професійно-технічної освіти НАПН України

Одним із пріоритетних завдань Державної цільової програми розвитку професійно-технічної освіти на 2011-2015 рр. є вирішення питання підвищення рівня якості професійної підготовки робітників. Сьогодні для забезпечення формування компетентної особистості, яка здатна до постійної самоосвіти, самовиховання, самовдосконалення науковий пошук учених спрямований на створення і застосування методичних інновацій, пов'язаних з використанням активних, або, як їх ще називають, інтерактивних, методів навчання.

Актуальність обраної нами теми наукового дослідження «Методичні засади використання кейс-технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників будівельної галузі» обумовлюється, насамперед, потребами сучасної практики підготовки кваліфікованих робітників: усталена організація навчального процесу вимагає, переважно, репродуктивної діяльності учнів, технологічно не передбачає досягнення освітніх цілей. Таким чином, наявною є суперечність між традиційними та особистісно-розвивальними педагогічними технологіями підготовки кваліфікованих робітників. Крім того, розробки такої теми вимагає і педагогічна теорія: недостатньо розробленими лишаються теоретичні основи застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті.

Проблемою використання кейс-методу під час викладання різних дисциплін в українській вищій школі займалися Ю. Сурмін [1], О. Сидоренко [2], П. Шеремета, В. Чуб, Г. Каніщенко [3] та ін.

Встановлено, що створенню такому середовищу, в якому стає можливим вироблення кожним учнем на рівні розвитку його інтелектуальних та інших здібностей певних компетенцій, формування особистісних якостей, вироблення умінь розробляти багатоваріантні підходи до реалізації плану дії, формування

вмінь самостійно приймати рішення в нестандартних умовах, формування навичок та прийомів всебічного аналізу ситуацій, прогнозування способів розвитку ситуацій тощо і сприяє технологія «кейс».

Кейс-технології (метод аналізу ситуацій (Case-study)) посідають, в останній час, значне місце поруч із тренінгами, діловими та рольовими іграми, навчальними груповими дискусіями, «мозковим штурмом» тощо. Характерною особливістю метода кейс-технології є створення проблемної ситуації з реального життя [4].

Насамперед, необхідно виявити готовність педагогів до застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті.

У ході дослідження стану готовності педагогів професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ) до запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій було визначено, що значна їх кількість (78%) віддають перевагу застосуванню предметно-зорієнтованих педагогічних технологій над особистісно-зорієнтованими. У предметно-зорієнтованих технологіях основними цілями виступають знання, вміння та навички учнів з конкретних навчальних предметів. У ході експерименту визначено наступні основні ознаки технологій, що належать до цієї групи: домінантна позиція педагога, учень – об'єкт педагогічного впливу, діагностична постановка цілі, розподіл змісту на невеликі завершені одиниці («навчальні елементи», «малі тематичні блоки», «модулі» тощо), обов'язковість виконання вимог навчальної програми і навчального плану, поетапне тестування, критерії засвоєння (еталонні результати), коригувальний зворотний зв'язок.

У процесі експериментальної роботи здійснено експертну оцінку ефективності особистісно-розвивальних педагогічних технологій для підготовки кваліфікованих робітників, що ґрунтується на компетентнісному підході, зокрема на визначенні впливу застосування конкретних особистісно-розвивальних технологій на розвиток особистісних компетентностей учнів. Зокрема, завдяки застосуванню кейс-технології розвиваються такі особистісні

компетентності як: аналіз проблем і прийняття рішень; креативність; здатність до спільної діяльності та співробітництва.

Нині відчувається величезний дефіцит кейсів, які можуть бути використані викладачами ПТНЗ. Тому перед педагогом, який бажає використати метод case-study, постає питання самостійного розроблення й написання кейсів.

На сьогодні недостатньо розроблені пакети кейсів для різних дисциплін по підготовці кваліфікованих робітників. Впровадження кейс-технологій у навчальний процес ПТНЗ перебуває поза межами реальної уваги, не маючи ні теоретичної, ні методичної підтримки.

Для широкого застосування кейс-методу при викладанні спеціальних дисциплін у ПТНЗ необхідно створити базу кейсів, адаптованих до сучасних умов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сурмін Ю. Кінець епохи «старанних відмінників». Кейс-метод як засіб якісного оновлення української освіти // Синергія. – 2001. – №2 – 3. – С.27 – 33.
2. Ситуационный анализ, или Анатомия кейс-метода / под ред. д-ра социол. наук, проф. Сурмина Ю. П. Авторы: Ю. Сурмин, А. Сидоренко, В. Лобода, А. Фурда, И. Катерьяк, Кеси Меер. – К.: Центр инноваций и развития, 2002. – 286 с.
3. Шеремета П. М., Каніщенко Л. Г. Кейс-метод: з досвіду викладання в українській бізнес-школі/ за ред. О. І. Сидоренка; 2-ге вид. – К.: Центр інновацій та розвитку, 1999. – 80с.
4. Застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників (методичні рекомендації для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів, працівників науково-навчально-методичних центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти МОН України) / М. В. Артюшина, Я. Ю. Білоконь, І. Б. Дремова, О. Б. Кошук, І. А. Мося, Т. М. Пашенко, Г. М. Романова; за ред. Г. М. Романової. – К. : Ін-т проф.-тех. освіти НАПН України, 2014. – С. 32-56.